

Ingen ljusning i sikte för vuxna med omfattande fysiska funktionsnedsättningar

LSS och assistansreformen som infördes 1994 kallas ofta "frihetsreformen". Det visar på hur viktig reformen är för oss med omfattande funktionsnedsättningar, för att vi ska kunna leva våra liv som andra. Det handlar om att kunna fatta beslut dag för dag om vad vi vill äta, när vi ska gå på toaletten och när vi ska gå och handla. För en del av oss har assistansreformen också inneburit möjlighet att skaffa familj, barn och arbete.

Reformen har varit hotad och förändrats vid många tillfällen sedan 1994 men aldrig har den varit så hotad som nu. Och för oss, vuxna personer som "bara" har omfattande fysiska funktionsnedsättningar, finns ingen ljusning i sikte.

För att beviljas statlig assistanssättning måste man ha det som kallas "grundläggande behov" på minst 20 timmar varje vecka. År 1994 räknades hela matsituationen som ett grundläggande behov om du behövde assistans för att äta. Idag räknas bara de få minuter det tar för assistenten att föra din mat till munnen. År 1994 räknades det som ett grundläggande behov från det du gick in på toaletten till dess att du var påklädd. Idag räknas bara de få minuter assistenten assisterar dig med handen på din nakna kropp. Den här minuträkningen gör det i princip omöjligt att beviljas personlig assistans om man söker för första gången. Idag är det mer regel än undantag att en person som behöver assistans med allt för att kunna sköta sin personliga hygien, sina toalettbesök samt av- och påklädning inte beviljas assistans eftersom det inte är tillräckligt omfattande för att du ska nå upp till om magiska 20 timmarna. Det spelar heller ingen roll om ett visst moment tar väldigt lång tid att genomföra. En duschsituation som tar 30 minuter kan av Försäkringskassan "rimlighetsbedömas" till 4 minuters grundläggande behov.

För oss som redan är beviljade assistans har räddningen varit att regeringen har beslutat att vår assistans inte behöver prövas på nytt för närvarande.

Regeringen har uppmärksammat problemen och det verkar idag finnas en politisk vilja till förändring. Barn med omfattande funktionsnedsättningar har nämnts som en grupp regeringen vill ska få assistans, liksom personer med omfattande egenvård och personer med utmanande beteende. Men för oss som bara har fysiska funktionsnedsättningar, hur omfattande dessa än är, ser det illa ut. Vi kommer inte att få några 20 timmars grundläggande behov om regeringen bestämmer sig för att omprövningarna ska påbörjas igen.

Rent statistiskt ser det ut så att 2002 var det 59% av alla som hade statlig assistanssättning som tillhörde personkrets 3. År 2019 har den siffran krympt till 46%. Antalet barn i personkrets 3 har samtidigt krympt från drygt 6% av alla assistansberättigade till knappt 4,5%. Om de statliga omprövningarna släpps på igen utan att lagen ses över hur de grundläggande behoven ska bedömas är vi rädda att den siffran kommer att dyka långt mer.

Vi vädjar därför till socialminister Lena Hallengren att ge ett tilläggsdirektiv till den nu sittande utredningen om att rädda assistansen även för oss med fysiska funktionsnedsättningar.

Vilhelm Ekensteen Senior rådgivare, Intressegruppen för Assistansberättigade, hedersdoktor vid Lunds universitet

Sophie Karlsson, ordförande Intressegruppen för Assistansberättigade

Lars Hagström, ordförande Förbundet FÖR delaktighet och jämlikhet

Anna Barsk Holmbom, expert assistansfrågor, ABH Utbildning och Rådgivning

Kontakt:

Anna Barsk Holmbom, 070 67 280 81 eller anna@abhutbildning.se